

Zvonimir Osrečki

LIKOVNA KOLONIJA RTS—a "ZLATIBOR 2005"

Galerija RTS—a, 22.02 – 22.03.2007.

Likovna kolonija Radio televizije Srbije "ZLATIBOR 2005." imala je svoje finale u izložbi radova učesnika ove smotre održanoj od 22. februara do 22. marta u galeriji ove medijske kuće u Takovskoj ulici. Slikama su se predstavili Pavle Blesić ("Kapija pod krošnjama" i "Zapisi vremena"), Anđelka Bojović ("Jutro na Zlatboru" i "Suton na Zlatiboru"), Olivera Grbić ("Januar" i "Februar"), Milutin Dragojlović ("Puerta de Almodovar" i "Lukijeva vrata"), Željko Đurović ("Dolazeći" i "Mediterska terasa"), Ratko Lalić ("Jesen – zapis na površini zemlje" i "Zima – zapis na površini zemlje", Ljiljana Mićović ("Čuvari" i "Horizont događaja") i Vladan Terzić ("Predeo iz Sirogojna" i "Sa jezera".

Tamara Rakić izložila je bronzanu skulpturu ("Samo ljubav") a Aleksandar Rafajlović fotografije ("Kamen" i "Cveće").

Iako je selektor Kolonije, svakako vodio računa prilikom odabira učesnika o približnoj ujednačenosti njihovih slikarskih kvaliteta, mišljenja smo, ipak, da slike Pavla Blesića, Olivera Grbić, Željka Đurovića i Ratka Lalića, ovom prilikom predstavljene, zaslužuju da se izdvoje.

Najstariji učesnik ove kolonije odnosno izložbe, Pavle Blesić (1924), pokazao je i ovom prilikom koliko su doslednost u izboru likovne tematike, senzibilitet i prepoznatljivost rukopisa bitan element umetničkog razvoja, potvrdivši da ga s pravom svrstavaju u red vrhunskih slikara sentimentalista srpske likovne scene. Njegove slike, rađene uljanim bojama na platnu ili kombinovanom tehnikom, istovremeno su i lepe i tužne. One beleže posledice otkućaja časovnika. Slikar ne dozvoljava prolaznosti vremenskog da baš sve potre. Zato on beleži slikom, zapisujući vreme.

Vremenski fenomen privlači i Oliveru Grbić, jednu od vodećih slikarki na srpskoj likovnoj sceni, ali na drugačiji način. Ova umetnica, član ULUS-a od 1959. godine, decenijama pomno vodi računa o nivou slikanja, ne dozvoljavajući da se iz njenog ateljea, sa njenim potpisom, pojavi ijedno platno koje je ispod njenog zavređenog renomea. Iako se, to slikari najbolje znaju, na kolonijama ne "prave" i ne ostavljaju uvek najbolji radovi, dva dela ove umetnice – "Januar" i "Februar" – većeg formata, potekla sa kolonije "ZLATIBOR 2005.", potvrđuju da, i u ovakvim prilikama, isto razmišlja i isto radi. Platna islikana u jednoj boji, gotovo su apstraktna. Fascinantna je promišljenost, pročišćenost, svedenost, metafizičnost i liričnost ovih slika. Umetnicu ne privlače objekti. Ona ne pokazuje pretenziju da opisuje događaje i verno prikazuje, makar da je i o zimskim pejzažima reč, već samo iskazuje, izražava svoj odnos, svoj stav, odlučan, dosledan i jasan. Olivera Grbić, kao retko koji slikar na ovim prostorima, minimumom sredstava, postiže maksimalne umetničke efekte, mireći skladno, pritom, ono što je cilj i najteže u umetnosti – formu i sadržinu.

Pojedini predstavnici likovne kritike proglašavali su Željka Đurovića elitnim reprezentom srpskog slikarstva fantastike. Dva platna, nastala u ovoj koloniji, a izložena u galeriji RTS-a, nisu možda ono najbolje što Đurović zna i može, ali i na tom nivou kvaliteta nedvosmisleno potvrđuju opravdanost pomenute kritike. Ovog umetnika, sjajnog grafičara, još boljeg u crtežu, izgleda, ipak, u ovakvim vremenima, više od ova dva medija, privlači platno i očaravaju uloga i mogućnosti bojenja. Đurović je bio i ostao istinski vizionar boje. On se izražava bojom. Njome traga i sluti. Ovaj slikar, neguje sopstveni koloristički ekspresionizam, naslađuje se vlastitim vulkanom spektralnog i, naročito, crvenim plamenom koji "nosi" u rukama. On naprosto lumpuje uživajući u središtu trepereće lelujave raspevanosti čistih boja. Takvim jedinstvenim, fascinantnim čulnim koloritom, u sprezi sa briljantnom manuelnom veštinom preciznog islikavanja snage strasnog i energije erosa, Đurović prosto zaskače posmatrača raspirujući mu, istovremeno, i najdublje i najtanjanije emocije.

No, Đurović, osim ovih kvaliteta, poseduje i zavidnu intelektualnu sposobnost i potencijal za eksperimentisanje u svim

pravcima i oblastima vizuelnog poimanja. Ovaj slikar je nezajzljiv u istraživanju i, dakako, u pronalascima. Interesuju ga magija vodenog, moć i snaga zemljskog i neuhvatljivost nebeskog. To su prostori kojima umetnik suvereno vlada i slobodno se kreće. Prizori i likovi iz tih fantazmagoričnih, maštom prizvanih prostranstava, svojom dvosmislenošću, mogućim i nemogućim, neprestano, pa i na ovoj izložbi, "čikaju" i mame poglede radoznalih posmatrača.

Likovna javnost, ne bez razloga, potencira "zapažen doprinos" Ratka Lalića obnovi nove figuracije. Ovaj slikar, predano i dosledno, prefinjenim kolorističkim partiturama, svedoči o prolaznosti snage i moći pa makar one (snaga i moć), vodile poreklo i od same prirode. Na platnima Ratka Lalića nema čoveka. Nema bića. Gde-gde, ptica, simbol prapočetka, u napuštenom prirodnom staništu. Slikaru preostaje da slika i svedoči, zapisima na površini zemlje, o nemilosti dolazećeg, o prodoru surove civilizacije i u najskrivnije dveri prirode. Slikar je tu da otrgne od zaborava to što je preostalo od nekadašnje snage. Lalić to čini na svoj način, preciznim islikavanjem površine platna, slojevitim bojenjem, gotovo realističkim postupkom. Ali, to je izgleda samo varka za lakomislene. Jer, konačna slika, finalni slikarski proizvod ovog umetnika, znatno je više od realističkog ili predstavljačkog. Dosledno primenjen umetnički postupak, besprekoran nivo likovne pismenosti, izražavanje stava a ne prikazivanje događaja ili situacije, globalno promišljanje dela i njegove celokupne materijalne i prostorne strukture, naime, ipak distanciraju Lalićevo stvaralaštvo od realističkog slikarstva prizora, približavajući ga apstraktnom likovnom iskazu.

Recimo, na kraju, da je prva likovna kolonija "ZLATIBOR" održana 1997. godine. U narednih osam godina, u zlatiborskom ateljeu RTS-a slikali su brojni istaknuti srpsko-crnogorski stvaraoci: Danica Basta, Milutin Kopanja, Aleksandar Luković, Milan Blanuša, Ljuboidrag Janković Jale, Dragan Karadžić, Aleksandar Cvetković, Dragan Mojović, Miroslav Arsić, Momčilo Antonović, Danica Masniković, Cvetko Lainović, Branko Miljuš, Bogdan Kršić, Mihailo Đoković Tikalo, Ljiljana Stojanović, Vladimir Dunjić, Jovan Rakidžić, Divna Jelenković, Milan Tucović i drugi.